

تحریر، طراحی و تدوین: س. کاشیان
کارشناس مسئول کتابخانه کوثر

آنچه در این شماره می خوانید:

۱. بزرگان تاریخ پزشکی : ابن ربن طبری
۲. مناسبت های بهداشتی مهم بهار مردم جهان و ایران در سال ۲۰۲۳ چه چیزهایی را جستجو کرده اند ؟
۳. بهترین مترجم هوش مصنوعی
۴. Semantic Scholar
۵. امکان جدید در SCOPUS : اهداف توسعه پایدار SDG
۶. مقالات جدید با موضوع روزه داری در SID

۲

مناسبت های بهداشتی مهم بهار

فروردین

- روز جهانی سل ۴
- روز جهانی بهداشت ۱۸
- روز دندانپزشکی ۲۳
- روز جهانی هموفیلی ۲۸
- روز علوم آزمایشگاهی (روز نولد حکیم سید اسماعیل جرجانی) ۳۰

اردیبهشت

- روز جهانی مالاریا ۵
- روز جهانی بهداشت حرفه ای ۸
- روز جهانی ماما ۱۵
- روز جهانی بهداشت دست ۱۵
- روز جهانی آسم و آلرژی ۱۶
- روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر ۱۸
- روز جهانی پرستاری ۲۲
- روز جهانی پارکینسون ۲۳
- روز جهانی فشار خون ۲۷

خرداد

- آغاز هفته بدون دخانیات ۴
- روز جهانی اهدای خون ۲۴

۱

بزرگان تاریخ پزشکی : ابن ربن طبری

«ابوالحسن علی بن سهل»، معروف به «ابن ربن طبری» پزشک و داروشناس مشهور ایرانی سده سوم هجری است. ابن ربن از نظر علمی چنان مقامی داشت که او را همطراز رازی و مجوسی و ابن سینا نام برده و یکی از چهار دانشمند و پزشک بزرگ مسلمان دانسته‌اند.

تولد ابن ربن را در اواخر روزگار ابوجعفر منصور خلیفه عباسی (۱۳۶- ۱۵۸ ق) و یا اوایل خلافت مهدی عباسی (۱۵۸- ۱۶۹ ق) دانسته و به استناد نوشته ابن ربن که می گوید به همراه پدرش، شاهد آتش سوزی عظیم در طبرستان بوده است، آن رویداد را با لشکرکشی مهدی خلیفه عباسی به طبرستان در ۱۶۷ ق، همزمان پنداشته و نتیجه گرفته‌اند که اگر وی در آن هنگام دست کم ۱۰ ساله بوده باشد، پس در حدود ۱۵۷ ق به دنیا آمده بوده است. ابن ربن روزگار جوانی را در طبرستان سپری کرد. پدرش پدرش از بزرگان و دبیران مرو بود که طب را به عنوان حرفه خانوادگی و برای خدمت به خلق فراگرفت و به همین جهت به ربن یعنی سرور و معلم ما ملقب شد. وی از دبیران حاکم طبرستان، مازیار بن قارن بود و طب را نیز از پدرش آموخت. پس از گرفتاری و قتل مازیار، وی در ۲۲۴ ق به عراق رفت و در سامراء اقامت گزید و مورد احترام معتصم قرار گرفت. وی خود در کتاب «الدین و الدولة» آورده است که ابتدا مسیحی بوده و سپس با غور و تعمق در اندیشه‌های اسلامی و معانی قرآنی، به اسلام گرویده است. ابن ربن پزشکی را نزد پدرش آموخت، سپس با استفاده از آثار یونانیان و دانشمندان دیگر آن را تکمیل کرد.

او مسری بودن سل ریوی کشف کرد. آثار وی در دانشگاه گوتته فرانکفورت آلمان و دانشگاه بیرمنگام انگلیس تدریس می‌شود.

برخی از تالیفات :

- فردوس الحکمة؛ دائرة المعارفی طبی و یکی از کهن ترین و معتبرترین آثار جامع طب اسلامی
- الدین و الدولة فی اثبات نبوة النبی محمد صلی..علیه وآله وسلم.
- کتاب فی ترتیب الاغذیة
- کتاب فی الحجامه
- حفظ الصحه

در تاریخ درگذشت، او نیز اختلاف وجود دارد. زرکلی او را متوفای ۲۴۷ ق (۸۶۱ م) و بغدادی ۲۶۰ ق دانسته است. اگرچه تاریخ تولد و وفات او به درستی معلوم نیست، اما به سبب همزمانی او با متوکل عباسی، می توان گفت که وی تا اواخر نیمه اول سده سوم هجری زنده بوده است.

منبع: <https://fa.wikifeqh.ir>

گوگل ، بزرگ ترین موتور جستجو جهان است. تقریباً تمامی جستجوها در موتور جستجوی گوگل صورت می گیرد. سرچ های کاربران در گوگل ، اطلاعات زیادی را در اختیار گوگل برای تجزیه و تحلیل داده ها قرار می دهد. پایگاه گوگل ترندز، یکی از پایگاه های گوگل است که به تحلیل رفتار کاربران گوگل می پردازد. گوگل ترندز ، در ماه آخر میلادی هر سال ، گزارش آماری از جستجوی کاربران گوگل را در سال جاری ارائه می دهد.

بیشترین کلمات جستجو شده در گوگل ۲۰۲۳

گوگل ترندز، در ۱۸ دسته موضوعی ، ترین های جستجو شده را اعلام می کند. این ۱۸ دسته بندی موضوعی شامل اخبار، افراد ، مرگ افراد مهم، بازیگران، ورزشکاران، بازی ها یا مسابقات جستجو شده، موسیقی ، خوانندگان و نوازندگان، دستورهای آشپزی، آهنگ ها، تیم های ورزشی، برنامه های تلویزیونی، برترین آهنگ ها، بیشترین پارک های جستجو شده بر اساس نقشه ی گوگل، بیشترین استادیوم های جستجو شده بر اساس نقشه ی گوگل، بیشترین موزه های جستجو شده بر اساس نقشه ی گوگل ، بیشترین دسته های جستجو شده در گوگل لنز و بیشترین پوشاک جستجو شده در گوگل لنز.

سه مورد از بیشترین اخبار جستجو شده مردم جهان در سال ۲۰۲۳ :

۱. War in Israel and Gaza

۲. Titanic submarine

۳. Turkey earthquake

مهم ترین موضوعات مربوط به سلامت در سال ۲۰۲۳

بیش فعالی یا ADHD ، قرص paracetamol پاراستامول (استامینوفن) و ایبوپروفن Ibuprofen ، مهم ترین موضوعات مربوط به سلامت ۲۰۲۳ هستند.

مهم ترین جستجوهای ایرانیان در سال ۲۰۲۳

کلمات آهنگ ، فیلم ، ایران ، بازی و عکس ، پرتکرارترین جستجوهای ایرانیان در سال ۲۰۲۳ بوده است. در دسته ی اخبار مردم ایران در سال ۲۰۲۳ ، خودرو، ایران خودرو، هواشناسی، وام و سایپا را جستجو کرده اند. در دسته ی علم نیز ایرانیان بیشتر ریاضی، زلزله و ماشین حساب را در گوگل بیشتر جستجو کرده اند.

<https://www.sid.ir/blog/post/82341>

برای مطالعه کتاب کاغذی بهتر است یا کتاب الکترونیکی؟

فناوری «سمانتیک اسکالر» (دانشنامه معنایی) پروژه و سرویس رایگانی است که توسط «مؤسسه تحقیقاتی هوش مصنوعی آلن» توسعه یافته است و در سال ۲۰۱۵ میلادی به طور رسمی و به رهبری یکی از بنیانگذاران شرکت مایکروسافت به نام «پاول آلن» به عنوان اولین موتور جستجوی مبتنی بر هوش مصنوعی به منظور تسریع در فرایند تحقیقات علمی و در جهت تهیه مقالات نشریات علمی- تخصصی طراحی شده است تا خدمات خود را به طور رایگان در اختیار عموم پژوهشگران قرار دهد. این مؤسسه تلاش می کند تا با دستیابی و ایجاد نظام های هوش مصنوعی به وسیله استدلال و درک فرایندهای منطقی، یادگیری، کسب تجربه و توانایی خواندن (درک مطلب) به پیشرفت های علمی دست یابد. موتور جستجوی «سمانتیک اسکالر» ترکیبی از سیستم یادگیری ماشینی، سیستم پردازش زبان طبیعی و سیستم بینایی دستگاه (دید دستگاه) برای افزودن لایه «تحلیل معنایی» در قالب روش های سنتی تحلیل استنادی، استخراج عناصر و اشکال وابسته، نام نهادها و اشخاص و در نهایت مکان رخداد یا همان محل نشر مقاله است. ارزش این پروژه نوین که به آدرس www.semanticscholar.org قابل دسترس است به هیچ عنوان با پروژه های پابند و گوگل اسکالر قابل قیاس نیست؛ در مقایسه با این دو پروژه کاربردی، «سمانتیک اسکالر» از یک سو به منظور تعیین برجسته ترین، مهمترین و تأثیرگذارترین مقالات علمی- تحقیقاتی طراحی شده است و از سوی دیگر به شناسایی ارتباط بین این داده ها اقدام می کند. به بیانی ساده بهره برداری از پروژه هوش مصنوعی در استخراج داده ها به پژوهشگران سراسر جهان اجازه می دهد تا ایشان از میان میلیون ها مقاله علمی منتشر شده -در پایگاه های اطلاعاتی متعدد و شبکه جهانی اینترنت- به سرعت مقاله مورد نظر و مرتبط با موضوع خود را بیابند و نسبت به گلچین مهم ترین و تأثیرگذارترین ها اقدام کنند.

<https://www.lisna.ir/it/39814>

[در دنیای امروز، داشتن توانایی برای برقراری ارتباط افزایش داشته است، شبکه های اجتماعی فاصله انسان ها را از هم کم کرده اند. ترجمه برای برقراری ارتباط جزء ارکان اساسی است. با ترجمه می توان به راحتی با دیگران ارتباط برقرار کرد. از آنجا که فرآیند یادگیری زبان سخت و طولانی است از ابزارهای مختلف می توان برای ترجمه استفاده کرد. یکی از این ابزارها، مترجم های آنلاین و رایگانی مثل مترجم گوگل است. ابزارهای ترجمه ی متعددی بعد از ظهور چت جی پی تی ساخته شدند. همچنین، به تازگی شرکت منا با استفاده از هوش مصنوعی نسل جدیدی از ترجمه را ارائه کرده است.

قابلیت برقراری ارتباط در سطحی که اکنون توسط منا ارائه شده همانند داستان های تخیلی بود، اما مترجم هوش مصنوعی منا امکان ترجمه چند وجهی را برای مخاطبان خود به صورت رایگان فراهم کرده است. مترجم منا توانسته از رقیبی مثل گوگل ترنسلیت با استفاده از قابلیت هوش مصنوعی پیشی بگیرد.

با استفاده از ابزار ترجمه هوش مصنوعی منا می توان به قابلیت های زیر دسترسی یافت:

- تشخیص خودکار نزدیک به صد زبان
- ترجمه از گفتار به متن نزدیک به صد زبان
- ترجمه گفتار به گفتار صد زبان از جمله زبان فارسی به عنوان ورودی و خروجی ترجمه به ۳۵ زبان
- ترجمه ی متن به متن نزدیک به صد زبان
- ترجمه ی متن به گفتار، پشتیبانی از صد زبان به عنوان ورودی و ۳۵ زبان به عنوان خروجی

دسترسی به داده های مترجم منا به صورت رایگان در اختیار همه قرار گرفته است. برای دسترسی به داده ها می توانید به

آدرس https://github.com/facebookresearch/seamless_communicati مراجعه کنید.

جهت آشنایی با نحوه کار با seamless مترجم منا به

آدرس <https://seamless.metademolab.com/demo> مراجعه کنید.

<https://www.sid.ir/blog/post/82243/>

The image shows the SeamlessM4T interface. On the left, under 'MODEL INPUT', there are two buttons: 'Speech' and 'Text'. On the right, under 'MODEL OUTPUT', there are five buttons: 'Speech-to-speech translation', 'Speech-to-text translation', 'Text-to-speech translation', 'Text-to-text translation', and 'Automatic speech recognition'. The Meta AI logo is visible at the bottom left of the interface.

امکان جدید در SCOPUS: اهداف توسعه پایدار (Sustainable) (SDG Development Goals)

۶

Scopus به تازگی یک ویژگی پیشگامانه را در Scopus معرفی کرده است که شفافیت را برای تأثیر اهداف توسعه پایدار (SDG) سازمان به ارمغان می آورد. سربرگ جدید SDG از قابلیت ها و امکانات جدید و سودمند در نمایه (پروفایل) موسسه و دانشگاه در پایگاه Scopus می باشد که به طور یکپارچه در صفحه نمایه سازمانی ادغام شده است و به کاربران یک دید جامع از نحوه کمک موسسه آنها به پایداری جهانی ارائه می دهد. اهداف توسعه پایدار (SDGs) حوزه های تحقیقاتی خاصی هستند که به حل مشکلات دنیای واقعی کمک می کنند. این اهداف در ۱۷ مقوله دسته بندی شده و تعداد و لینک مقالات مرتبط دانشگاه و موسسه با هر هدف در ذیل آن قابل مشاهده و دسترسی است. در حال حاضر با مراجعه به لینک نسخه آزمایشی در گوشه سمت راست صفحه پروفایل دانشگاه در پایگاه Scopus می توان امکانات صفحه جدید و نیز سربرگ SDG را مشاهده نمود.

۷

مقالات جدید با موضوع روزه داری در SID

روزه از قدیمی ترین عبادت ها است که در بین اقوام و ملل جهان رایج بوده است. در بین اقوام کهن، رومانی ها و هندوها بیشتر به روزه داری مشهور بودند. در تمام ادیان آسمانی، روزه جزء احکام واجب است. روزه چهل روزه حضرت موسی و الیاس، روزه سه هفته ای حضرت دانیال و روزه حضرت داوود و یونس در تورات ذکر شده است. یهودیان نیز هفته ای دو روز، روزه می گیرند. اما در آئین اسلام روزه بر هر مرد و زن واجد شرایط واجب است. پیغمبر اسلام می فرماید: «صوموا تصحوا» به این معنا که روزه بگیرید تا تندرست باشید. در طب قدیم، روزه اهمیت خاصی داشته به طوری که فیثاغورث و بقراط برخی از امراض را با روزه معالجه می کردند. حارث بن کلدیه طبیب معروف زمان بعثت رسول اکرم (ص)، روزه را تنها راه معالجه بیماری ها می دانست. ابن سینا نیز در فصلی از کتاب قانون، به مداوا با روزه پرداخته است. دکتر الکسی سوفورین دانشمند روسی می گوید: جسم به هنگام روزه به جای غذا از مواد داخلی استفاده و آنها را مصرف می کند و بدین وسیله خود را بوسیله روزه، پاکیزه می کند.

مقالات فارسی جدید با موضوع «روزه داری» در پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

عنوان	نویسندگان	مجله	سال	لینک
بررسی میزان بستری به علت نارسایی قلبی جبران نشده در ماه رمضان و ماه های قبل و بعد آن در بیمارستان آیت اله طالقانی و سیدالشهدای ارومیه	سلیماتی علی، لطف زاد پاک سهند، بهمنون مهسا، حاجی زاده رضا	مجله مطالعات علوم پزشکی	۱۴۰۲	https://sid.ir/2586
تأثیر روزه داری توأم با فعالیت ورزشی هوازی بر سطح کورتیزول و اضطراب صفت-حالت در ورزشکاران حرفه ای زن	عومنی فر فهیمه، راجی امین، جعفر نژادگرو امیر علی، یوسفی بیله سوار امید، یار احمدی جلال، یار احمدی جلال	طب توانبخشی	۱۴۰۱	https://sid.ir/2587
تأثیر روزه داری ماه رمضان بر عملکرد سیستم ایمنی	فیضی پریسا، موسوی جاجرمی سیدمرتضی، عروجعلیان فاطمه، امامتی امیر	مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی	۱۴۰۱	https://sid.ir/2588
رمضان و روزه داری در بیماران دیابتی	عباس زاده یزی محمد، صوفی دادخواه	پرستاری دیابت	۱۴۰۱	https://sid.ir/2589

www.SID.ir

سمنان، شهرک گلستان، بلوار امین، فرعی ۶، مرکز آموزشی پژوهشی درمانی کوثر صندوق پستی ۳۵۱۹۸-۹۹۹۵۱
۰۲۳-۳۱۴۲۳۳۹۰

<https://kosarhos.semums.ac.ir/page> + کتابخانه kosarhosp.library@semums.ac.ir

میز امانت، بخش مرجع، مخزن و سایت کامپیوتر: شنبه الی چهارشنبه ۷:۳۰ الی ۱۲، پنجشنبه ۷:۳۰ الی ۱۲
سالن مطالعه: شنبه الی جمعه ۷:۳۰ الی ۲۳

KOSAR LIBRARY NEWSLETTER فیرنامه کتابخانه مرکز آموزشی درمانی کوثر دانشگاه علوم پزشکی سمنان

